

ด่วน

ที่ พณ ๐๖๐๖/๔๔๔๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ก.ค. ๒๐๒๑
วันที่ ๗ ธ.ค. ๒๐
เวลา ๑๖.๑๕
รหัสเรื่อง : ศ๒๖๒๓๕ ลามัด ✓
รับที่ : ๘๑๘๒๔๙/๖๐ มท
วันที่ : ๐๗ ธ.ค. ๖๐ เวลา : ๑๓:๑๕

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) ครั้งที่ ๑๕ และการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องผลการประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) ครั้งที่ ๑๕ และการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑๐-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นเจ้าภาพการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๐-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางอภิรตี ตันตราภรณ์) ได้รับมอบหมายจากรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ให้เข้าร่วมการประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) ครั้งที่ ๑๕ และได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่เกี่ยวข้องในช่วงดังกล่าว

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) ครั้งที่ ๑๕

๒.๑.๑ ความคืบหน้าการดำเนินงานภายใต้ AEC Blueprint 2025 รับทราบว่า AEC Council ได้ให้การรับรองแผนงานรายสาขาครบทั้ง ๒๓ แผนแล้ว โดยคณะกรรมการรายสาขาที่เกี่ยวข้องจะเร่งดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนต่อไป และรับทราบการดำเนินมาตรการด้านเศรษฐกิจที่อาเซียนให้ความสำคัญในปี ๒๕๖๐ (2017 Priorities) ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จรวม ๖๑ มาตรการ (จาก ๑๑๘ มาตรการ) อาทิ การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและตัวชี้วัดด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า การจัดทำแผนงานการเสริมสร้างสมรรถนะด้านนโยบายและกฎหมายแข่งขัน การจัดทำแผนงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำแนวทางที่ดีในการจัดทะเบียนธุรกิจของอาเซียน และคาดว่าจะภายในปี ๒๕๖๐ จะดำเนินการแล้วเสร็จอีก ๓๖ มาตรการ

๒.๑.๒ ประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ฟิลิปปินส์ในฐานะประธานอาเซียนปี ๒๕๖๐ ให้ความสำคัญ รับทราบสถานะการดำเนินการประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ฟิลิปปินส์ในฐานะประธานอาเซียนในปี ๒๕๖๐ ให้ความสำคัญรวม ๑๑ เรื่อง ซึ่งดำเนินการได้แล้ว ๘ เรื่อง อาทิ การวัดผลการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายในภูมิภาค การออกแบบการดำเนินงานเพื่อให้ธุรกิจรายเล็กและรายย่อยสามารถรวมอยู่ในห่วงโซ่มูลค่าโลก และการปรับปรุงกฎระเบียบการจดทะเบียนธุรกิจของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศให้สอดคล้องกัน โดยไทยได้เน้นย้ำว่าอาเซียนต้องให้

ความสำคัญกับการเสริมสร้างผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดเล็ก และรายย่อย หรือ MSMEs และดำเนินการแก้ปัญหา มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาวอย่างจริงจัง เพื่อให้การค้าของอาเซียนขยายตัวได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่า ประเด็นที่สิงคโปร์ในฐานะเจ้าภาพอาเซียนในปีหน้าอาจให้ความสำคัญต่อไป เช่น การส่งเสริมนวัตกรรม พาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ และเศรษฐกิจดิจิทัล การเสริมสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และการส่งเสริมการค้าบริการ

๒.๑.๓ รายงานของคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อผู้นำ เห็นชอบร่าง รายงานของคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อผู้นำ ซึ่งมีข้อคิดเห็นเสนอต่อผู้นำ ได้แก่ ๑) การทำงานร่วมกัน ระหว่างองค์กรรายสาขา และระหว่างเสาหลักของประชาคมอาเซียนเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะความร่วมมือใน สาขาใหม่ๆ ภายใต้ AEC Blueprint 2025 ๒) ประเทศสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ควรแสดงความยืดหยุ่นและปรับระดับความคาดหวัง เพื่อให้การเจรจาความตกลง RCEP บรรลุผล ๓) ควรมีการหารือในระดับนโยบายทั้งภายในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และระหว่าง ๓ เสาประชาคมอาเซียน เพื่อให้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประชาคมที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมทุกภาคส่วน และบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๒ การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ การประชุมรัฐมนตรีความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

- รับทราบสถานะการเจรจาความตกลง RCEP ในประเด็นต่างๆ และเห็นชอบเอกสาร ๒ ฉบับเพื่อเสนอต่อผู้นำ ได้แก่ RCEP Ministers' Collective Assessment Report to Leaders และ Joint Leaders' Statement on the Negotiations for the RCEP

- เห็นว่าการเจรจา RCEP ดำเนินมานานพอสมควรแล้วโดยยังไม่สามารถสรุปการเจรจาได้ จึงควรมีการปรับระดับความคาดหวังของการเจรจา โดยรัฐมนตรีหลายประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซียกล่าวสนับสนุนให้ทุกประเทศมีความยืดหยุ่นในการเจรจา เพื่อให้สามารถหาจุดสมดุลที่ทุกประเทศยอมรับร่วมกันได้ (Landing Zone) และบางประเทศ (บรูไน จีน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม) สนับสนุน การให้ประเทศที่ยังไม่เคยมีความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันสามารถมีความยืดหยุ่นระหว่างกันได้ เช่น ความยืดหยุ่น ให้ไม่ต้องเปิดเสรีให้ทุกประเทศเหมือนกันทั้งระยะเวลาและการลดภาษี (Common concession) เป็นต้น ทั้งนี้ อินเดียยังคงเน้นย้ำว่าการเจรจาควรมีความสมดุลทั้งด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน

- ทั้งนี้ ในการประชุมผู้นำ RCEP ซึ่งเป็นการประชุมระดับผู้นำครั้งแรกนับแต่ ประกาศเริ่มเจรจา RCEP เมื่อปี ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้ออก Joint Leaders' Statement on the Negotiations for the RCEP ซึ่งมอบหมายให้รัฐมนตรีและผู้เจรจาเพิ่มความพยายามในปี ๒๕๖๑ เพื่อให้การเจรจา RCEP บรรลุผล โดยในการประชุม หลายประเทศเห็นพ้องว่าขณะนี้จำเป็นต้องหา Landing Zone และปรับระดับความคาดหวังของการเจรจาให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยผู้นำฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นประธานการประชุมย้ำว่า ผู้นำทุกประเทศควรให้ แนวทางเพื่อเร่งรัดให้การเจรจา RCEP สามารถสรุปผลได้ภายในปี ๒๕๖๑ และผู้นำสิงคโปร์แจ้งว่าในฐานะประธาน อาเซียนในปี ๒๕๖๑ สิงคโปร์จะพยายามผลักดันการเจรจา RCEP อย่างเต็มที่ และรายงานผลการเจรจาต่อผู้นำ RCEP ต่อไป

๒.๒.๒ การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น อย่างไม่เป็นทางการ ที่ประชุม สามารถหาข้อสรุปประเด็นค้างคาญภายใต้บทการลงทุนของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ในเรื่องที่ดินดินแดนที่ต้องการใช้เชิงอรรถร่วมกับฟิลิปปินส์ เพื่อระบุเงื่อนไขว่านักลงทุนต้องได้รับความยินยอมเป็น ลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการภายใต้ศูนย์ระหว่างประเทศสำหรับการระงับ ข้อพิพาทการลงทุน (International Centre for Settlement of Investment Dispute: ICSID) และขอให้ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขัดเกลาถ้อยคำทางกฎหมายของเอกสารต่างๆ สำหรับการลงนามพิธีสารเพื่อ แก้ไขความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ในช่วงต้นปี ๒๕๖๑

๒.๒.๓ การลงนามความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ออสเตรเลีย และความตกลงว่าด้วยการลงทุนระหว่างอาเซียน-ฮ่องกง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของไทยได้ร่วมลงนามพร้อมกับรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน และรัฐมนตรีพาณิชย์และการพัฒนาเศรษฐกิจฮ่องกง (นายเอ็ดเวิร์ด เยา) ในความตกลง ๒ ฉบับ คือ ๑) ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง ซึ่งครอบคลุมการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และ ๒) ความตกลงว่าด้วยการลงทุนระหว่างอาเซียน-ฮ่องกง

๓. ความเห็น/ข้อสังเกต

๓.๑ การเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสามารถสรุปผลการเจรจาการลงทุนของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่นได้สำเร็จ ซึ่งทำให้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่นมีความครอบคลุมครบถ้วน ทั้งเรื่องการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน หลังจากทั้งสองฝ่ายใช้ความพยายามในการเจรจาการค้าบริการและการลงทุนมากกว่า ๕ ปี และการลงนามความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง รวมทั้งความตกลงว่าด้วยการลงทุนระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง ซึ่งจะทำให้อาเซียนสามารถใช้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า และเป็นประตูสู่ตลาดใหญ่อ่างจีนและประเทศอื่นๆ นอกจากนี้ ยังได้รับประโยชน์จากความร่วมมือภายใต้ความตกลงฯ ที่ฮ่องกงจะให้เงินสนับสนุนจำนวน ๒๕ ล้านดอลลาร์ฮ่องกง ซึ่งครอบคลุมสาขาที่ประเทศไทยกำลังผลักดัน อาทิ SMEs พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และโลจิสติกส์ด้วย

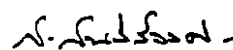
๓.๒ การประชุมผู้นำ RCEP ครั้งนี้ ทุกประเทศตระหนักถึงท่าทีที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศซึ่งทำให้การเจรจาไม่คืบหน้าเท่าที่ควร โดยหลายประเทศเน้นย้ำให้ทุกฝ่ายแสดงความยืดหยุ่นและหาจุดสมมูลร่วม โดยคำนึงถึงความแตกต่างของระดับการพัฒนาของสมาชิก ในขณะที่ประเทศคู่เจรจาที่พัฒนาแล้วแม้จะสนับสนุนแนวทางการแสดงความยืดหยุ่นแต่ยังคงเน้นย้ำให้ RCEP เป็นความตกลงที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูง ประกอบกับขณะนี้สมาชิก TPP ๑๑ ประเทศ (สมาชิกเดิมยกเว้นสหรัฐอเมริกา) กำลังเร่งสรุปความตกลง TPP เพื่อให้ความตกลงมีผลใช้บังคับโดยเร็ว ดังนั้น การเจรจา RCEP ในปีหน้า ไทยและอาเซียนจึงต้องเร่งผลักดันให้ RCEP หาจุดสมมูลร่วมและสรุปการเจรจาให้ได้โดยเร็ว ไม่เช่นนั้นอาจมีความเป็นไปได้ว่าประเทศคู่เจรจาโดยเฉพาะญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ จะผลักดันให้การเจรจา RCEP มีมาตรฐานสูง ในลักษณะเดียวกันกับความตกลง TPP

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) ครั้งที่ ๑๕ และการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่เกี่ยวข้อง ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๑ และการประชุมสุดยอดที่เกี่ยวข้อง ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๔๑๘

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔